АНОТАЦІЯ
навчальної дисципліни

«Організація наставництва над дитиною в Україні»

(ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА)

Опис дисципліни

Кількість кредитів – 3
Загальна кількість годин – 90 год.
Семестр – 8-й
Лекції – 20 год.
Практичні, семінарські – 20 год.
Самостійна робота – 50 год.

Вид підсумкового контролю –залік.

Керівник курсу: Кальченко Л.В., доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи.

Анотація дисципліни:Дисципліна є ***вибірковою*** складовою навчального плану.

Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить студенту сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

Мета вибіркової навчальної дисципліни «Організація наставництва над дитиною в Україні» полягає в теоретичному обґрунтуванні сутності наставництва в Україні як засобу формування відповідальності та ефективності взаємодії.

Завдання курсу:

- Підкреслити історичну вагомість наставництва над дитиною.
- На основі категоріального аналізу поняття «наставництво» обґрунтувати форми та завдання.
- Познайомити студентів з основними державними та громадськими організаціями, які займаються підбором, навчанням та супроводом потенційних наставників.
- Розкрити критерії, показники та рівні ефективності наставництва як засобу формування психологічно здорової дитини.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність:

- ІК Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. Загальні компетентності:

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людині громадянина в Україні.
- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні,культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
- ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

- ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
- ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.
- ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
- ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
- ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.
- ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.
- ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.
- ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
- ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
- ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.
- ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.
- ФК13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.
- ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
- ФК20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.
- ФК22. Здатність налагоджувати співпрацю закладів освіти, сім'ї і суспільства у вихованні особистості, сприяти її адаптації до умов соціального середовища.

Організація наставництва над дитиною в Україні

Зміст дисципліни:

***Змістовий модуль 1*. Цілі, форми наставництва**

Тема 1. Історичні витоки наставництва.

Тема 2. Предмет і завдання наставництва. Портрет наставника.

Тема 3. Форми і напрямки наставництва.

Тема 4. Законодавче регулювання наставництва.

Тема 5. Державні та громадські організації, що надають психологічну та правову підтримку наставнику.

Тема 6. Ефективність та результативність наставника. Основні ролі наставника.

Тема 7. Журнал наставника.

Тема 8. Тренінг, як основа навчання.

Тема 9. Діагностичний інструментарій майбутніх наставників.

***Змістовий модуль 2.* Основні аспекти успіху наставництва в Україні**

Тема 10. Міфи про дітей-сиріт
Тема 11. Особливості у спілкуванні з дитиною.
Тема 12. Етапи розвитку взаємостосунків.
Тема 13. Гра, як різновид спілкування.
Тема 14. Консультаційна допомога наставнику.

Рекомендована література

Базова

1. Адаховська Н.С. Наставництво як форма захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Часопис цивілістики. 2017. №27. С.28−31.
2. Байдарова О. Наставництво як форма соціальної підтримки випускників інтернатних закладів / О. Байдарова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2012. – № 3. – С. 64–67
3. Діденко І. В. Інформаційний супровід як чинник успішності впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні : автореф. дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр» : спец. 231 «Соціальна робота» / І. В. Діденко ; ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2019. – 17 с.
4. Діденко І.В.Європейський досвід наставництва дітей - сиріт: орієнтир для України / І.В.Діденко // Ольвійський форум-2018: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі «Реалізація євроінтеграційної політики України: суспільно - політичний та безпековий аспекти». - Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. - С.132-133.
5. Закон України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування"
6. Закон України "Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей"
7. Закон України "Про охорону дитинства"
8. Закон України "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю"
9. Касьянова Д. Наставництво: плюси і мінуси / Д. Касьянова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/SOCIUM/nastavnictvo-plyusi-i-minusi-_.html. – Назва з екрана.
10. Кримінальний кодекс України
11. Овчарова Л. М. Сирітство в Україні як соціальна проблема та шляхи її вирішення. Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Гуманітарні науки та публічне адміністрування: збірник наукових праць. 2019. Вип. 3. С. 119–122.
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 2017 року № 465 "Деякі питання здійснення наставництва над дитиною".
13. Сімейний кодекс України.

Допоміжна

1. Моніторинг закладів інституційного догляду та виховання дітей: станом на 01.01.2020. URL: https://www.president.gov. ua/storage/j-fi les-storage/00/94/01/7d711174da000ede4681d015cb7d0922_1594981935.pdf
2. Тренінговий курс “Тренінг з підготовки наставників для дітейсиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” / укл. : Є. Смаль, І. Сацюк, Ю. Удовенко та ін. – К.: Проект Наставництва “Одна Надія”, 2014. – 102 с.

Інтернет-ресурси:

1. http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/ (Наукова бібліотека імені Стефаника)
2. https://www.msp.gov.ua/ (Міністерство соціальної політики України)